

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποτελεῖ γιὰ ὅλους μας μεγάλη ἱκανοποίηση ἡ ἔγκαιρη ἔκδοση μὲ τὴν συμπλήρωση ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τὸ Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο γιὰ τὸν Παναγιώτη Κανελλόπουλο, τῶν Πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου σὲ μία ἐπιβλητικὴ ἐκτύπωση 60 Ἀνακοινώσεων ἐκλεκτῶν Συνέδρων. Ὅλοι ἀνταποκρίθηκαν μὲ συνέπεια στὴν πρόσκληση νὰ καταθέσουν σὲ λογικὴ προθεσμία τὴν τελικὴ μορφή τῆς Ἀνακοίνωσής τους, μὲ συμπληρώσεις, σημειώσεις, βιβλιογραφία κλπ.

Χαιρετίζουμε τὸ ἀποτέλεσμα, πὸν εἶναι ἀντίστοιχο καὶ ἐπάξιο τοῦ τιμωμένου ἐπιστήμονος, πολιτικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἀνδρὸς καὶ μαρτυρεῖ ἐπιστημονικὴ ἀντικειμενικότητα καὶ ἐπιμελέστατη μελέτη τῶν πηγῶν. Εἶναι ἄξιο νὰ σημειωθεῖ ὅτι γιὰ τοὺς περισσοτέρους Συνέδρους ὁ Πρόεδρος Κανελλόπουλος ἀποτελεῖ πρόσωπο καὶ ἔργο γνωστὸ σ' αὐτοὺς λόγω ἡλικίας μόνον ἀπὸ τὶς γραπτὲς πηγές. Αὐτὲς ἀξιοποιήθηκαν ὅμως κατὰ ζηλευτὸ τρόπο καὶ ἀναδεικνύουν τὴν ἀξία τοῦ Κανελλόπουλου καὶ ὡς συγγραφέως καὶ ἐνσυνείδητου ἱστορικοῦ.

Δικαιούμεθα νὰ εἰμεθα ὑπερήφανοι γιὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ «Ἐταιρεία Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου» ἐμερίμνησε ἐξ ἀρχῆς γιὰ τὴν ἔκδοση σὲ σειρὲς τόμων τῶν πάμπολλων διασκορπισμένων σὲ πλῆθος ἐντύπων κοινωνιολογικῶν, φιλοσοφικῶν, ἱστορικῶν, λογοτεχνικῶν, πολιτικῶν κ.ἄ. δημοσιευμάτων τοῦ Προέδρου καθὼς καὶ πολλῶν ἐκ τῶν παλαιότερων ἔργων του παντελῶς ἐξαντλημένων. Οἱ ἐκδόσεις μας αὐτὲς συνετέλεσαν σὲ μεγάλο βαθμὸ στὴν προσέγγιση καὶ μελέτη τοῦ συγγραφικοῦ ἔργου τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς καὶ στὴν σπουδὴ τῶν ἔργων καὶ λόγων του.

Ἡ ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν στὸν ὀγκώδη τόμο τῶν 800 περίπου σελίδων ὑπηρετεῖ κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο τὸν βασικὸ σκοπὸ τῆς ιδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἐταιρείας μας, τὴν συντήρηση καὶ προβολὴ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ Παναγιώτη Κανελλόπουλου ὡς ἠρετικῆς φυσιογνωμίας τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, ἀξίας τιμῆς καὶ σεβασμοῦ καὶ ἐν πολλοῖς μιμήσεως.

Θεομὲς εὐχαριστίες ὀφείλουμε στοὺς χορηγοὺς τῆς ἔκδοσης, τὸ «Ἴδρυμα Κώστα καὶ Ἐλένης Οὐράνη» τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ τὸ «Κοινωνικὸ καὶ Πολιτιστικὸ Ἔργον», ἰδιαιτέρα τὸν Πρόεδρό του κ. Ἰωάννη Φικιώρη. Χωρὶς τὴν οἰκονομικὴ ἐνίσχυσή τους δὲν θὰ ἦταν δυνατὴ ἡ ἔγκαιρη καὶ ἄρτια ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν.

Αἴνος Γ. Μπενάκης
Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας
Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άποκαλυπτήρια προτομής Π. Κανελλόπουλου	7
Προλογικό Σημείωμα	11
Πρόγραμμα Συνεδρίου	19
ΛΙΝΟΣ ΜΠΕΝΑΚΗΣ. Έναρκτήρια Συνεδρία	27
Κ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ. Έναρκτήρια όμιλία	31
Κ. ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΣ. Ό Π. Κανελλόπουλος και ό Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ...	39
ΤΕΡΕΖΑ ΒΑΛΛΑΔΑ. Ό μεταφυσικός στοχασμός τοϋ Π. Κανελλόπουλου	45
ΜΑΡΙΑΝΟΣ ΚΑΡΑΣΗΣ. Ό κοσμοθεωρία τοϋ Π. Κανελλόπουλου	53
Π.Δ. ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ. Ό Π. Κανελλόπουλος ως λογοτέχνης	61
ΠΑΥΛΟΣ Ν. ΤΖΕΡΜΙΑΣ. Π. Κανελλόπουλος. Προσωπική μαρτυρία	71
ΠΑΡΙΣ ΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Π. Κανελλόπουλος, ο φίλος μου και πολιτικός. Αυτός ο άγνωστός σας.....	77
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΙΝΟΥ. Η ελληνική αρχαιότητα και ο Βυζαντινός Πολιτισμός στον στοχασμό του Π. Κανελλόπουλου	81
ΚΛΕΙΩ ΛΟΥΜΟΥ-ΜΑΡΚΑΚΗ. Η «Ελευθερία» στην <i>Ιστορία του Ευρωπαϊκού Πνεύματος</i> του Π. Κανελλόπουλου με τη γραφίδα του Μανώλη Μαρκάκη	101
Δ.Ζ. ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΣ. Π. Κανελλόπουλος. Ελευθερία: Βίωμα και θεωρία	111
ΝΕΣΤΩΡ ΚΟΥΡΑΚΗΣ. Π. Κανελλόπουλος και πολιτική βία. Εναντίωση στη βία αλλά και μετριοπάθεια στην αντιμετώπιση των ηπιότερων μορφών της	127
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΣΠΕΝΤΖΑΣ. Η συστημική οράγωνσις της κοινωνίας στον Π. Κανελλόπουλο	143
KAREN GLOY. Panagiotis Kanellopoulos and Heidelberg: The ultimate questions about the meaning of life (Ελληνική περίληψη, 157)	149
CLEMENS ALBRECHT. Panajotis Kanellopoulos und die Deutsche Soziologie (Ελληνική περίληψη, 170)	161
Μ. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ. Η Χαϊδελβέργη	175

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ. Οι φιλοσοφικές προϋποθέσεις της Κοινωνιολογίας του Π. Κανελλόπουλου	187
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΣΟΥΡΛΑΣ. Π. Κανελλόπουλος. Ο δάσκαλος της Ηθικής στην Πολιτική	201
ΝΙΚΗΤΑΣ ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ. «Η Κοινωνία της εποχής μας» του Π. Κανελλόπουλου και οι κοινωνιολογικές διαφοροποιήσεις του σήμερα	207
ΧΑΡΗΣ Ν. ΜΕΛΕΤΙΑΔΗΣ. Η «ελληνικότητα» στο στοχασμό του Π. Κανελλόπουλου	223
ΣΠΥΡΙΔΩΝ Γ. ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ. Οι απόψεις του Π. Κανελλόπουλου για την ελληνική κοινωνία: Από την κοινωνιολογική σκέψη στην πολιτική πράξη	245
ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΡ. ΣΠΕΝΤΖΑΣ. Η κοινωνική ευαισθησία του Π. Κανελλόπουλου και η ίδρυση του ΙΚΑ	267
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΧΑΡΑΚΑΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος και ο κοινοτισμός	293
ANNA ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ-ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ. Θρησκευτικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις στον Π. Κανελλόπουλο	303
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΘ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΣ. Η Πολιτεία κατά τον Κικέρωνα και τον Π. Κανελλόπουλο	315
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΟΥΣΤΑΚΑΤΟΥ. Π. Κανελλόπουλος (1902-1986) και Γ. Θεοδοσιάδης (1905-1966). Ημερολόγια και επιστολές	327
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΘ. ΜΟΥΛΙΑΣ. Ρομαντικός όρθολογισμός και κοινωνικός θετικισμός. Π. Κανελλόπουλος και Άβροτέλης Έλευθερόπουλος	343
ΣΠΥΡΟΣ ΧΑΡΑΜΗΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος όπως τον γνώρισα και έζησα κοντά του	363
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ. Η αποστολή του Χριστιανισμού στο έργο του Π. Κανελλόπουλου	375
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΕΚΙΡΗΣ. Οι αρχές, οι ιδέες και οι πολιτικές ικανότητες του Π. Κανελλόπουλου	387
ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ. Ο 21ος αιώνας με τον «τρόπο» που είδε ο Π. Κανελλόπουλος τον «20ό αιώνα» (Παρέμβαση Μ. Καράση, σ. 401)	393
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΟΚΟΒΟΣ. Συζητήσεις στη Βουλή με τον Π. Κανελλόπουλο	403

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος και η νεολαία της ΕΡΕ	417
ΑΓΑΠΗΤΟΣ Ν. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ. Τα πρώτα βήματα ενός διανοούμενου στην πολιτική: η «Ελληνική Φωνή» του Π. Κανελλόπουλου. Η αντιπαράθεση με τον Δημήτρη Γληνό μέσω του «Ριζοσπάστη»	417
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ. Η ενωτική ιδεολογία του Π. Κανελλόπουλου	429
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος στην εποποιία του Σαράντα. Η εφημερίδα του μετώπου «ΑΧΡΙΣ.». Μήνες και στοχασμοί	451
ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ. Ο Π. Κανελλόπουλος ως Αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως Τσουδερού	469
ΕΛΕΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Η αναδιοργάνωση του Στρατού ως προσωπική εμπειρία. Ο Π. Κανελλόπουλος και ο Στρατός Μέσης Ανατολής	481
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΚΟΡΗΣ. Τα χρόνια του Μεγάλου Πολέμου (1964): Η αντιρρητική τοποθέτηση του Μανόλη Αναγνωστάκη	501
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΣΙΚΩΣΤΑΣ. Ο ρόλος του Παναγιώτη Κανελλόπουλου στην οργάνωση του εξόριστου στρατού	511
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Η θητεία του Π. Κανελλόπουλου στα στρατιωτικά Υπουργεία	535
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος εκτός της μείζονος Κεντροδεξιάς: 1955-1959	545
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΛΑΨΗΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος και η πολιτική κρίση του 1965-1967	559
ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΦΙΛΑΝΔΡΟΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος στην ηγεσία της Εθνικής Ριζοσπαστικής Ένωσης, 1963-1974	579
ΙΣΜΗΝΗ ΚΡΙΑΡΗ. Η μεταδικτατορική κοινοβουλευτική δράση του Π. Κανελλόπουλου	603
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ Ε. ΜΠΟΤΣΙΟΥ. Ο Π. Κανελλόπουλος για τη νεότερη και τη σύγχρονη ελληνική ιστορία	609
ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ. Ο Π. Κανελλόπουλος υπό το φως της Ιστορίας του Ευρωπαϊκού Πνεύματος	623
ΕΥΑΝΘΗΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ. «Παιδαγωγός του Έθνους»: Ο Π. Κανελλόπουλος και η πολιτική	627

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΛΙΚΑΝΙΩΤΗΣ. Δ. Γούναρης και Π. Κανελλόπουλος. Εκλεκτικές συγγένειες	645
ΘΟΔΩΡΗΣ ΨΑΛΙΔΟΠΟΥΛΟΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος και η Ιστορία	655
ΜΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ. Π. Κανελλόπουλος ως άνθρωπος και έντιμος Έλληνας ...	663
ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ. Ο μεγάλος Πατρινός	669
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΙΩΤΗΣ. Ρομαντισμός, Βυρωνισμός, Φιλελληνισμός. Η θεώρηση της «Ιστορίας του Ευρωπαϊκού Πνεύματος» του Π. Κανελλόπουλου	681
ΣΟΦΙΑ ΜΩΡΑΪΤΗ. Ποίηση και αλήθεια στη νεοελληνική ζωή: Π. Κανελλόπουλος	695
ΔΕΣΠΟΙΝΑ Ι. ΔΟΥΚΑ. Από τη μυθιστορηματική αυτοβιογραφία στην ιστορία: Γεννήθηκα στο 1402 του Π. Κανελλόπουλου	705
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Γ. ΖΩΡΑΣ. Ο Κανελλόπουλος για τους Ιταλούς λογοτέχνες. Η περίπτωση Leopardi: Η συνάντηση δύο ποιητών	715
ΚΩΣΤΑΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ο θεατρικός Π. Κανελλόπουλος	733
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΡΑΠΤΗΣ. «Το θαύμα της μουσικής» στην «Ιστορία του Ευρω- παϊκού Πνεύματος» του Π. Κανελλόπουλου	737
ΝΙΚΟΣ ΑΔ. ΜΗΛΙΩΝΗΣ. Π. Κανελλόπουλος: ελληνική αγωνία και συνείδηση	753
ΛΙΝΟΣ Γ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ. Ο Π. Κανελλόπουλος και η Ευρώπη. Ύστερες μαρτυρίες	759

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

CLEMENS ALBRECHT. «Panayotis Kanellopoulos. Ein Soziologe, Politiker und Demokrat im Weltbürgerkrieg»: <i>Soziologie</i> 2013	763
Κατάλογος Συνέδρων	775
Έκδόσεις έργων Π.Κ. από τήν «Έταρεία Φίλων»	781

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΙΛΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΟΛΥΓΓΩΤΟΥ 3 – 105 55 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 210-3211893

Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 2012

Άποκαλυπτήρια Προτομής Παναγιώτη Κανελλόπουλου Όριστική ήμερομηνία διεξαγωγής του Έπιστημονικού Συνεδρίου

Άγαπητά μέλη τής Έταιρείας,
Άγαπητοί Σύεδροι,

Εΐμαστε στην ευχάριστη θέση νά σᾶς ανακοινώσουμε ὅτι ἔπειτα ἀπό μακροχρόνιες προσπάθειες γίνεται ἐπιτέλους δυνατή ἡ τοποθέτηση τῆς μαρμαρίνης Προτομῆς τοῦ Προέδρου Παναγιώτη Κανελλόπουλου (ἔργου τῆς Γλύπτριας Μαρίας Δ. Οικονόμου) σέ κατάλληλη θέση στόν Πεζόδρομο Γρηγορίου Ε΄ μεταξύ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καί Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (στό ὕψος τοῦ κήπου τῆς Ἀκαδημίας καί τοῦ περιβόλου τοῦ Πανεπιστημίου), θέση πού ἐνέκριναν, ὅπως καί τήν ὅλη καλλιτεχνική βάση τῆς Προτομῆς, τά ἀρμόδια Συμβούλια τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καί τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Τά ἀποκαλυπτήρια τῆς Προτομῆς προγραμματίσθηκαν γιά τήν **Κυριακή 25 Νοεμβρίου 2012, 11η πρωινή**, τελευταία ἡμέρα τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου γιά τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο. Τά μέλη τῆς Ἐταιρείας καί οἱ Σύεδροι τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου μας καλοῦνται, ἐάν τό ἐπιθυμοῦν, νά παραστοῦν στήν σεμνή τελετή. Θά σταλοῦν καί μεμονωμένες Προσκλήσεις σέ πρόσωπα, πού συνδέονται μέ τόν τιμῶμενο καί τό ἔργο του ἢ ἐκπροσωποῦν Ἀρχές καί Ἰδρύματα.

Τήν **Πέμπτη 22 Νοεμβρίου 2012, 19.00** στήν **Μεγάλη Αἴθουσα τῆς Παλαιᾶς Βουλῆς** θά γίνει ἡ ἐναρκτήρια Συνεδρία τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου γιά τόν Παναγιώτη Κανελλόπουλο. Τό Ἀναλυτικό Πρόγραμμα τῶν Συνεδριῶν ἔως τήν Κυριακή 25 Νοεμβρίου μεσημέρι ἀποστέλλεται ταχυδρομικῶς στούς Συνέδρους καί θα ἀναρτηθεῖ στήν Ἴστοσελίδα τῆς Ἐταιρείας (www.p.kanellopoulos.gr). Περιλαμβάνει 68 Ἀνακινώσεις, κατανεμημένες κατά τό δυνατόν θεματικά σέ 12 Συνεδρίες, ὅλες στό Μέγαρο τῆς Παλαιᾶς Βουλῆς, πού θά φιλοξενήσει ἀφιλοκερδῶς τό Συνέδριο. Σημειώνουμε ὅτι θά εἶναι δυνατή ἡ χρησιμοποίηση ἀπό τούς Συνέδρους, ἐάν τό ἐπιθυμοῦν, δικοῦ τους φορητοῦ Ὑπολογιστή γιά τήν προβολή διαγραμμάτων ἢ κειμένων.

Παρακαλοῦμε νά ἀνταποκριθεῖτε μέ συνέπεια στά προβλεπόμενα στό Πρόγραμμα.

Μέ τιμή καί εὐχές γιά καλή ἐπιτυχία

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἐταιρείας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΙΛΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΟΛΥΓΥΝΩΤΟΥ 3 – 105 55 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 210-3211893

Αθήνα, 16 Μαΐου 2011

Πρός τὰ μέλη και τούς φίλους
τῆς «Ἐταιρείας Φίλων Παναγιώτη Κανελλόπουλου»

Θέμα: 1^η Ἐγκύκλιος γιά τό ἐπιστημονικό Συνέδριο Παναγιώτη Κανελλόπουλου.

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἐταιρείας, συνεπικουρούμενο ἀπό ἐκλεκτούς συναδέλφους, ἀποφάσισε νά ὀργανώσει Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο ἀφιερωμένο στόν ἐπιστήμονα, τόν πνευματικό ἄνθρωπο και συγγραφέα και τόν πολιτικό Παναγιώτη Κανελλόπουλο. Τό 2012 θά ἔχουν συμπληρωθεῖ 110 χρόνια ἀπό τήν γέννηση και 25 ἀπό τόν θάνατό του, και ἡ ἀγαθή μνήμη τοῦ ἀνδρός παραμένει ζωντανή σέ μεγάλο μέρος τοῦ σύγχρονου Ἑλληνισμοῦ. Ἡ μνήμη αὐτή –σέ συνδυασμό μέ τήν ἐνθάρρυνση τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τῆς δράσης και τῆς συγγραφικῆς προσφορᾶς του σέ κρίσιμες ἐποχές τῆς Νεοελληνικῆς ἱστορίας– πρέπει νά διατηρηθεῖ και νά ἐνισχυθεῖ, κυρίως τώρα γιά τίς νεώτερες γενεές, πού δέν ἀνήκουν στήν ἐποχή του. Ἀνάλογο στόχο και ἐπιτυχία εἶχε τό μεγάλο Συνέδριο γιά τόν Κωνσταντῖνο Τσάτσο τοῦ Νοεμβρίου 2009 (60 Συνέδροι). Τό Συνέδριο προγραμματίζεται νά διεξαχθεῖ στήν Ἀθήνα τόν Ἰούνιο τοῦ 2012 και οἱ ὀργανωτικές και τεχνικές λεπτομέρειες θά ἀνακοινωθοῦν μέ νεώτερες Ἐγκυκλίους.

Σήμερα σᾶς καλοῦμε νά ἐκδηλώσετε ἐνδιαφέρον συμμετοχῆς στό Συνέδριο μέ Ἀνακοίνωση διάρκειας 15-20 λεπτῶν σέ μία ἀπό τίς ἐξῆς Θεματικές ἐνότητες:

- Α. Ὁ κοινωνιολόγος Παναγιώτης Κανελλόπουλος,
- Β. Ὁ φιλόσοφος Παναγιώτης Κανελλόπουλος,
- Γ. Ὁ λογοτέχνης Παναγιώτης Κανελλόπουλος,
- Δ. Ὁ πολιτικός Παναγιώτης Κανελλόπουλος,
- Ε. Ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος και ἡ Ἱστορία. .

Τήν Ὄργανωτική Ἐπιτροπή τοῦ Συνεδρίου ἀποτελοῦν οἱ Α.Γ. Μπενάκης, Διον. Ἀλικανιώτης, Γ. Λεονταρίτης (ἀπό τό Δ.Σ. τῆς Ἐταιρείας), ὁ ἀκαδημαϊκός Κ. Σβολόπουλος και οἱ καθηγητές Γεωργία Ἀποστολοπούλου, Μ. Καραῆς, Π. Μαστροδημήτρης και Ε. Χατζηβασιλείου.

Τόν προκαταρκτικό τίτλο τῆς Ἀνακοινώσεώς σας παρακαλοῦμε νά μᾶς γνωστοποιήσετε [ἕως τό τέλος Ἰουλίου 2011] ταχυδρομικῶς στήν διεύθυνση τῆς Ἐταιρείας ἢ μέ ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο : philoikanellopoulou@gmail.com

Παρακαλοῦμε νά μᾶς δοθοῦν πλήρη στοιχεῖα ἐπικοινωνίας.

Συνημμένη ἡ Ἐργογραφία Π. Κανελλόπουλου (ἐνημέρωση Ἀπριλίου 2011).

Ὁ Πρόεδρος
Λίνος Γ. Μπενάκης

Ἡ Γεν. Γραμματεῦς
Γιούλα Ζώνα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟ

ΠΕΜΠΤΗ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012, 19.00 – 21.00

Έναρκτήρια Συνεδρίαση στην Μεγάλη Αΐθουσα τής Παλαιᾶς Βουλῆς

- 19.00 Α.Γ. Μπενάκης, Πρόεδρος Έταιρείας Φίλων Π. Κανελλόπουλου:
Έγχοδοχή - Έναρκτήρια Είσηγηση - Άνακοινώσεις
- 19.10 Κ.Ι. Δεσποτόπουλος, Άκαδημαϊκός:
Γιά τόν Παναγιώτη Κανελλόπουλο
- 19.30 Κ. Σβολόπουλος, Άκαδημαϊκός:
Ό Π. Κανελλόπουλος καί ό Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος
- 19.45 Τερέζα Βαλαλά, Καθηγήτρια Π/μίου Θεσσαλονίκης:
Ό μεταφυσικός στοχασμός τοῦ Π. Κανελλόπουλου
- 20.00 Μ. Καραΰης, Καθηγητής Π/μίου Θεσσαλονίκης:
Η κοσμοθεωρία τοῦ Π. Κανελλόπουλου
- 20.15 Π. Μαστροδημήτρης, Καθηγητής Π/μίου Άθηνών:
Ό Π. Κανελλόπουλος ὡς λογοτέχνης
- 20.15 Π. Τζερμιᾶς, Καθηγητής Π/μίου Ζυρίχης:
Π. Κανελλόπουλος – προσωπική μαρτυρία
- 20.45 Π. Τακόπουλος, Συγγραφέας: *Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ό φίλος μου καί ό πολιτικός, αυτός ό άγνωστός σας*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Πρωινή Συνεδρίαση (9.00 – 13.30): Μεγάλη Αΐθουσα Παλαιᾶς Βουλῆς

Πρόεδρος: Γεωργία Αποστολοπούλου

- 9.00 Βασίλης Μπογιατζής: *Ό Π. Κανελλόπουλος στό Άρχεϊον Φιλοσοφίας καί Θεωρίας τῶν Έπιστημῶν (ΑΦΘΕ)*
- 9.15 Χριστίνα Σίνου, Δρ. Φιλοσοφίας:
Ό φιλόσοφος Π. Κανελλόπουλος

- 9.30 Κλειώ Λούμου-Μαρκάκη: *Ἡ ἐλευθερία στήν ἱστορία τοῦ πνεύματος τοῦ Π. Κανελλόπουλου μέ τήν γραφίδα τοῦ Μανώλη Μαρκάκη*
- 9.45 Δ. Ανδριόπουλος, Καθηγητής Π/μίου Θεσσαλονίκης:
Ἐλευθερία – βίωμα καί θεωρία στόν Π. Κανελλόπουλο
- 10.00 Νέστωρ Κουράκης, Καθηγητής Π/μίου Ἀθηνῶν:
Π. Κανελλόπουλος καί πολιτική βία
- 10.15 Κωνσταντῖνος Ν. Σπέντζας, Καθηγητής ΕΜΠ:
Συστημική ὀργάνωση τῆς κοινωνίας στόν Π. Κανελλόπουλο
Karen Gloy, Καθηγήτρια Π/μίου Λουκέρνης: *Kanelloroulos and Heidelberg. The last question about the sense of life (*)*
- 10.30 Clemens Albrecht, Καθηγητής Π/μίου Koblenz-Landau:
Kanelloroulos als Soziologe in Deutschland
- 10.45 Δ ι ά λ ε ι μ μ α (Ἀναψυκτικά)
- Πρόεδρος: Νέστωρ Κουράκης
- 11.15 Μ. Μελετόπουλος, Δρ. Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν:
Οἱ γερμανοί καθηγητές τοῦ Π. Κανελλόπουλου στήν Χαϊδελβέργη
- 11.30 Γεωργία Ἀποστολοπούλου, Καθηγήτρια Π/μίου Ἰωαννίνων:
Οἱ φιλοσοφικές προϋποθέσεις τῆς Κοινωνιολογίας τοῦ Π. Κανελλόπουλου
- 11.45 Γεώργιος Σούρλας: *Ὁ δάσκαλος τῆς Ἠθικῆς στήν Πολιτική*
- 12.00 Νικήτας Ἀλιπράντης: *«Ἡ κοινωνία τῆς ἐποχῆς μας» τοῦ Π. Κανελλόπουλου καί κοινωνιολογικές διαφοροποιήσεις τοῦ σήμερα*
- 12.15 Χάρης Μελετιάδης: *Ἡ «ἐλληνικότητα» στήν κοινωνιολογική σκέψη τοῦ Π. Κανελλόπουλου*
- 12.30 Σάββας Παρ. Σπέντζας, Ὁμότ. Καθηγητής Σχολῆς Εὐελπίδων:
Ἡ κοινωνική εὐαισθησία τοῦ Π. Κανελλόπουλου καί ἡ ἴδρυσή τοῦ Ι.Κ.Α.
- 12.45 Χαρίλαος Χάρακας:
Οἱ θέσεις τοῦ Π. Κανελλόπουλου γιά τόν Κοινοτισμό
- 13.00 Σ υ ζ ῆ τ η σ η

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Απογευματινή Συνεδρίαση (18.00 – 21.15) : Μεγάλη Αίθουσα Παλαιάς Βουλής

Πρόεδρος: Μαριάνος Καραύης

- 18.00 Σπύρος Καρανίκης:
Π. Κανελλόπουλος, ο ιδαλγός τῆς πολιτικῆς ζωῆς
- 18.00 Άννα Παπαμιχαήλ:
Θρησκευτικές καί πολιτικές προσεγγίσεις στόν Π. Κανελλόπουλο
- 18.30 Δ. Κουτρούμπας:
Ἡ Πολιτεία κατά τόν Κικέρωνα καί τόν Π. Κανελλόπουλο
- 18.45 Κατερίνα Μουστακάτου:
Τά Ἡμερολόγια τοῦ Π. Κανελλόπουλου καί τοῦ Γ. Θεοδοσιάδη
- 19.00 Χρῆστος Μούλιας, Πάτρα:
Ρομαντικός ὀρθολογισμός καί κοινωνικός θετικισμός – Π. Κανελλόπουλος καί Ἀβροτέλης Ἐλευθερόπουλος
- 19.15 Σπήλιος Χαραμῆς:
Ὁ Π. Κανελλόπουλος ὅπως τόν γνώρισα καί ἔζησα κοντά του
- 19.30 Δ ι ά λ ε ι μ μ α
- Πρόεδρος: Ἰσμήνη Κριάρη
- 20.00 Σπήλιος Διβανός: *Ὁ Π. Κανελλόπουλος ὅπως τόν ἔζησα*
- 20.15 Δημήτρης Ἀγγελῆς:
Ἡ ἀποστολή τοῦ Χριστιανισμοῦ στό ἔργο τοῦ Π. Κανελλόπουλου
- 20.30 Βασίλειος Μπεκίρης:
Οἱ ἀρχές, οἱ ιδέες καί οἱ πολιτικές ικανότητες τοῦ Π. Κανελλόπουλου
- 20.45 Στέλιος Παπαθεμελῆς: *Ὁ 21ος αἰώνας μέ τόν «τρόπο», πού εἶδε ὁ Π. Κανελλόπουλος τόν «20ό αἰώνα»*
- 21.00 Παναγιώτης Μποκοβός:
Συζητήσεις στήν Βουλή μέ τόν Π. Κανελλόπουλο
- 21.15 Σ υ ζ ῆ τ η σ η

ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Πρωινή Συνεδρίαση (9.00 – 13.30): Μεγάλη Αΐθουσα Παλαιάς Βουλής

Πρόεδρος: Χρῆστος Μούλιας

- 9.00 Δημήτρης Χατζής: *Ό πολιτικός Π. Κανελλόπουλος*
- 9.15 Άγ. Σταυρίδης: *Τά πρώτα βήματα ενός διανοουμένου στην πολιτική. Η Έλληνική Φωνή του Π. Κανελλόπουλου*
- 9.30 Ίωάννης Λάμπρου: *Η Ένωτική ιδεολογία του Π. Κανελλόπουλου*
- 9.45 Στ. Πλουμίδης: *Οί απόψεις του Π. Κανελλόπουλου γιά τήν Έλληνική κοινωνία. Από τήν Κοινωνιολογία στην πολιτική πράξη*
- 10.00 Πέτρος Παπαπολυβίου: *Διαθλάσεις στην Κύπρο του έργου και τής δράσης του Π. Κανελλόπουλου 1925-1950*
Μανόλης Κούμας: *Ό Π. Κανελλόπουλος 1935-1940. Αναζητώντας λύσεις στά πολιτικά προβλήματα τής Ελλάδας*
- 10.15 Δημήτριος Κουτσουλέλος: *Ό Π. Κανελλόπουλος και ή έποποιία του Σαραντα*
- 10.30 Δ ι ά λ ε ι μ μ α
- Πρόεδρος : Εϋάνθης Χατζηβασιλείου
- 11.00 Κώστας Χατζηαντωνίου: *Ό Π. Κανελλόπουλος Αντιπρόεδρος τής Κυβέρνησης Τσουδεροϋ*
- 11.15 Έλένη Δημητρίου: *Η αναδιοργάνωση ενός στρατοϋ ώς προσωπική έμπειρία. Ό Π. Κανελλόπουλος και ό στρατός τής Μέσης Ανατολής*
- Δημήτρης Κόκορης: *Τά χρόνια του μεγάλου πολέμου και ή αντιρρητική τοποθέτηση του Μανώλη Αναγνωστάκη*
11. 30 Νικόλαος Θεοτόκης: *Η θητεία του Π. Κανελλόπουλου στά Στρατιωτικά Ύπουργεία*
- 11.45 Διονύσιος Χουρχούλης: *Ό Π. Κανελλόπουλος και ή ένσωμάτωση τής Ελλάδας στό NATO (1952-1955)*

- 12.00 Δώρα Γκότα: *Ό Π. Κανελλόπουλος και ή Βαλκανική συνεργασία τής δεκαετίας του 1950*
- 12.15 Δημ. Παπαδιαμάντης: *Ό Π. Κανελλόπουλος έκτός τής μείζονος Κεντροδεξιᾶς (1955-1959)*
- 12.30 Σ υ ζ ή τ η σ η

ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Απογευματική Συνεδρίαση (16.30 – 21.00) : Μεγάλη Αΐθουσα Παλαιᾶς Βουλῆς

Πρόεδρος: Πέτρος Παπαπολυβίου

- 17.00 Αντώνης Κλάφης:
Ό Π. Κανελλόπουλος και ή πολιτική κρίση του 1965-67
- 17.15 Ίωάννης Φίλανδρος:
Ό Π. Κανελλόπουλος στήν ήγρεσία τής E.P.E. 1963-74
- 17.30 Χρῆστος Χρηστίδης: *Ό Π. Κανελλόπουλος και ή δικτατορία τῶν Συνταγματαρχῶν 1967-74*
- 17.45 Ίσμῆνη Κριάρη:
Η μεταδικατορική κοινοβουλευτική παρουσία του Π. Κανελλόπουλου
- 18.00 Κωνσταντίνα Μπότσιου: *Ό Π. Κανελλόπουλος γιά τήν νεότερη και τήν σύγχρονη ἑλληνική ἱστορία*
- 18.15 Μαριέττα Γιαννάκου: *Ό Π. Κανελλόπουλος ὑπό τό φῶς τής Ἱστορίας του Εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος*
- 18.30 Δ ι ἄ λ ε ι μ μ α
- Πρόεδρος: Σπήλιος Λιβανός
- 19.00 Εὐάννης Χατζηβασιλείου: *«Παιδαγωγός του ἔθνους»:
Ό Π. Κανελλόπουλος και ή πολιτική*
- 19.15 Ίωάννης Κ. Θεοδωρόπουλος:
*Τρεῖς ἐξομολογήσεις του Π. Κανελλόπουλου (Φθινόπωρο 1963,
Δεκέμβριος 1966, Σεπτέμβριος 1976)*

- 19.30 Διονύσιος Άλικανιώτης: *Δημήτριος Γούναρης και Π. Κανελλόπουλος. Έκλεκτικές συγγένειες*
- 19.45 Θεodorής Ψαλιδόπουλος: *Ό Π. Κανελλόπουλος και ή Ίστορία*
- 20.00 Μίχης Ίωάννου:
Ό Π. Κανελλόπουλος ως άνθρωπος και έντιμος Έλληνας
20. 15 Παύλος Μαρινάκης: *Ό μεγάλος Πατριός*
- 20.30 Σ υ ζ ή τ η σ η

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Πρωινή Συνεδρίαση (12.30 – 15.30) : Μεγάλη Αΐθουσα Παλαιάς Βουλής

Πρόεδρος: Π. Μαστροδημήτρης

- 12.30 Γιάννης Τζιώτης:
Ρομαντισμός, Βυρωνισμός, Φιλελληνισμός. Η θεώρηση της Ίστορίας του Εϋρωπαϊκού πνεύματος του Π. Κανελλόπουλου
- 12.45 Σοφία Μωραΐτη:
Η «Ποίηση και αλήθεια στη Νεοελληνική ζωή» του Π. Κανελλόπουλου
- 13.00 Δέσποινα Δούκα: *Άπό τήν μυθιστορηματική αυτοβιογραφία στην Ίστορία. Τό Γεννήθηκα στό 1402 του Π. Κανελλόπουλου*
- 13.15 Γεράσιμος Ζώρας:
Η Ίταλική λογοτεχνία στό έργο του Π. Κανελλόπουλου
- 13.30 Δ ι ά λ ε ι μ μ α
- Πρόεδρος: Γεράσιμος Ζώρας
- 14.00 Κ. Άσημακόπουλος: *Ό Π. Κανελλόπουλος και τό θέατρο*
- 14.15 Θεοχάρης Ράπτης:
Η Μουσική στην Ίστορία του Εϋρωπαϊκού πνεύματος
- 14.30 Νικόλαος Ίντζεσίλογλου:
Η έθνική ταυτότητα στό έργο του Π. Κανελλόπουλου

- 14.45 Νικόλαος Μηλιώνης:
Π. Κανελλόπουλος. Έλληνική αγωνία και ευρωπαϊκή συνείδηση
- 15.00 Θεόδωρος Γεωργίου:
Η ευρωπαϊκή ιδέα στά πρώιμα έργα του Π. Κανελλόπουλου
- 15.15 Λίνος Γ. Μπενάκης:
Ό Π. Κανελλόπουλος και ή Εύρώπη - "Υστερες μαρτυρίες

